

[H. K. Sørensen.]

henlede opmærksomheden på, at prisloven jo har haft og også fremtidig kan få forskellig vægt overfor de enkelte erhverv.

Når jeg siger dette og føler det som en nødvendighed at få det sagt, er det, fordi det er min opfattelse, at man endnu herhjemme er uvant med at sætte sig ind i den industrielle tankegang, medens de fleste er på hjemlig, på vant grund, når landbrugs- og handelens problemer diskuteres. Grunden hertil er, at industrien, dette i dansk erhvervs historie relativt nye erhverv, har en lang produktionstid i sammenligning med andre erhvervs. Det bevirker, at en meget større procentdel af omkostningerne er forholdsvis langsomt foranderlige: afskrivninger, arbejdsløn etc. Denne mindre evne til at gøre hurtige ændringer, der gør sig gældende indenfor industrien næsten som en naturnødvendighed, i forbindelse med ønsket om at opretholde beskæftigelsen i virksomheden — og det ligger dybt i enhver industrimand uanset hans faglige og moralske kvalifikationer; man vil gerne have hjulene til at snurre — gør, at den inddækning, som industrien til enhver tid må have, den inddækning, der i industrien omfatter lager-, kontrakt- og produktionsomkostninger, altid vil være relativt større end f. eks. for handelen, og tabet vil følgelig også være relativt større.

Der er imidlertid noget, som retfærdigvis må siges her, nemlig at industrien også har en fejl, fordi man ikke hurtigt nok har indset, at man måtte tage de tab, som kom, og som skulle komme i første omgang. Der har handelen på ganske anden måde i det sidste par år efterlevet den gamle sætning, at det første tab er det billigste. Industrien har her på flere områder gjort sig skyldig i fejl, og der er for mig ingen tvivl om, at netop i 1951 og i den forløbne del af 1952 har man kunnet iagttage denne tydelige forskel på de to erhverv.

I disse år har man også set en meget mere effektiv prisregulerende faktor dukke op end netop denne prislov, idet konkurrencen har vist sig, og jeg tror, at de aller fleste har budt den velkommen med glæde. Konkurrencen — det kan jeg sige rettet til den ærede ordfører for den socialdemokratiske gruppe (Marinus Larsen) — konkurrencen er levende og virksom i dansk erhvervsliv. Den er så virksom, at mange måske nok synes, den virker lidt hårdt. Det være nu, som det være vil — konkurrencen, der er kommet igen, skal hilses med glæde. Men den gør for øjeblikket prisloven ganske over-

flødig, og på mange områder, hvor der hersker overproduktion, kan det opfattes som en karikatur, at man opretholder en prislov. Det er jo en naturlig tankegang i et erhverv, at hellere end at opretholde denne lov, som kan forhindre dannelsen af den tilstrækkelige reserve til at tage tabet ved overproduktion, dumping og urimeligt lave priser, skulle man træffe forholdsregler, der sikrede en fair konkurrence.

Jeg brugte udtrykket „urimeligt lave“ priser, for lige så vel som urimeligt høje priser skal være forbudt, tænker jeg ikke, jeg vil blive modsagt, når jeg benytter udtrykket urimeligt lave priser; dem er der adskillige der i denne tid får at føle til landets og erhvervenes skade, priser, som slet ingen forbindelse har med verdensmarkedets priser, priser, som kun fremkommer, enten når man i kamp mellem store enheder vil sikre sig et marked eller på grund af likviditetsvanskeligheder realiserer lagre til urimeligt lave priser, hvad der kan ødelægge industrier i lande, hvor prisniveauet iøvrigt er fair og rimeligt.

Indenfor industrien er man, det vil jeg gerne understrege, fuldkommen rede til denne kamp i konkurrencen, men på lige fod, og man ønsker samtidig, at denne lov, som nu foreslås forlænget, ikke skal bruges rigoristisk, f. eks. hvis en mindre prisbevægelse opad i denne sommer skulle finde sted, for udviklingen i 1951 og senere har vist, at tabene kommer. De kommer engang, og det vil for os alle være af betydning, at industrien, den erhvervsgren, der fremover skal optage arbejdsmarkedets tilvækst, står godt rustet teknisk og økonomisk.

Med disse bemærkninger skal jeg på min gruppes vegne meddele, at vi vil stemme for lovforslaget.

P. N. Petersen (Røje): Det er med stor interesse, jeg har hørt de forskellige synspunkter blive gjort gældende af ordførerne og ligeledes den redegørelse, den højtærede minister gav i sin forelæggelsestale, men jeg finder ikke anledning til at begynde på at afveje de forskellige synspunkter overfor hinanden. Jeg er af den opfattelse, at det vil være forsvarligt at forlænge loven endnu en gang, og skal derfor på mit partis vegne anbefale lovforslaget til gennemførelse i det høje landsting.

Steffensen: Det er ikke ret længe siden, jeg her i tinget hævdede, at de mange korte forlængelser af love skabte visse vanskeligheder for erhvervslivet. Nu foreligger der forslag om en lovførlængelse til 15. november